СЕКШЯ 21

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ВІЙСЬКОВИМ ФАХІВЦЯМ

Керівники секції: полковник С.С. Ткачук;

к.ф.н. І.М. Ребрій

Секретар секції: к.педаг.н. доц. Т.О. Брик

ON SOME ASPECTS OF LISTENING SKILLS DEVELOPMENT

S. Tkachuk¹; O. Savchenko², PhD

¹The Air Force Command of the Armed Forces of Ukraine

²Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Listening comprehension is one of the key factors that allows military specialists to foster professional and personal contacts at the international level. Since in the course of oral communication a speaker and a listener exchange information that can be of a great professional interest, the success of communication depends on the level of the accuracy and completeness of a message being transferred.

Therefore, there is a need to develop students' listening comprehension skills. While listening, students plunge into the professional discourse in a foreign language, they develop the mechanisms of speech perceiving and understanding using the tools of a new language code, knowledge of all aspects of the language system.

While teaching a foreign language, the following types of listening should be taught:

- listening for full, detailed understanding of a message;
- listening for understanding the main content of a message (topic, main idea, key facts, etc.);
- selective listening (understanding specific or selective facts, necessary information).

Teaching professionally-oriented listening to military students provides more efficient building and developing listening skills if:

- various types and situations of professionally-oriented listening are taken into consideration:
- a specially developed methodical complex that includes learning tasks, audio, video, multimedia teaching aids, terminological dictionaries, grammar guides, self-study work is used for teaching;
- all the components of this methodical complex are built on the basis of a specially developed sequence of exercises aimed at developing the skills of professionally-oriented listening;
- while selecting audio texts, the principles of the communicative significance and wealth of professional information, the subject matter and the content of the text, language adequacy and accessibility, authenticity are taken into account.

INSTRUCTING AS A CLASSROOM MANAGEMENT TECHNIQUE

Yu. Taranenko¹, I. Rebrii², PhD

¹The Air Force Command of the Armed Forces of Ukraine

²Kharkiv Ivan Kozhedub National Air Force University

The most important point that determines how successfully students will learn is the way instructions are formulated and sometimes it is this point which distinguishes good teachers from bad ones. If instructions are not effectively and clearly formulated, there will be a number of students who will simply not have assimilated what is to be done or have only caught part of the information. Being clear with your instructions and expectations will reduce the possibility of ongoing distraction and interruptions. When giving instructions teachers should remember some important rules: 1) the formulations should be short, easy to understand and precise; 2) to attract the attention of a group, try clapping your hands/knocking on a desk; 3) spoken instructions are not everything, body language counts as well, the gestures, miming, etc.; 4) instructions should always be followed by demonstration; the best way to tell students how to do something is to actually do it yourself: 5) teachers should prepare everything carefully beforehand: 6) teachers should not forget that wordy instructions do not work effectively, particularly with learners of low English proficiency; 7) when an activity is introduced for the first time, words might not be enough for low level students. In some cases, visuals can support learners' understanding even for instructions; 8) the fundamental obstruction is the mother tongue interference; 9) check for understanding by asking questions related to instruction.

Good instructions do half of the job, the other one is done by a good monitoring. Please remember that any classroom activity must be continuously monitored, and speaking is no exception.

ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Ю.С. Тараненко Командування Повітряних Сил Збройних Сил України

Перспектива інтеграції Збройних Сил (ЗС) України у Європейські військові структури потребує підвищення вимог до іншомовної підготовки військових фахівців як складової професійної підготовки офіцерів. В умовах значної активізації міжнародного військового співробітництва, в тому числі в ході миротворчих операцій під егідою Організації Об'єднаних Націй (ООН), де необхідно підтримувати контакти, будувати конструктивні взаємовідносини з союзниками та дружніми країнами, а також в умовах приведення ЗС України у відповідність до вимог та стандартів НАТО гостро постають питання подальшого розвитку та підвищення ефективності функціонування системи мовної підготовки у ЗС України.

У зв'язку з цим, проблема мовної підготовки особового складу Повітряних Сил (ПС) ЗС України в контексті загальної підготовки до здійснення

професійної діяльності набула зараз особливої актуальності. Справжнім професіоналам військового мистецтва необхідно обов'язково володіти іноземною мовою.

Відсутність занять з англійської мови в програмі індивідуальної і колективної підготовки та невизначена ситуація з проведенням занять з іноземної мови значно погіршують рівень підготовки військовослужбовців на даному етапі. Тому одним з виходів з цієї ситуації може стати розробка та впровадження системи самостійного вивчення англійської мови військовослужбовцями ПС ЗС України у позаслужбовий час для досягнення та підтримання ними рівня знання іноземної мови СМР 2 ("функціональний") за стандартом НАТО СТАНАГ 6001.

Вирішення цієї проблеми дозволить, з одного боку, вивчати англійську мову тим, хто не знає її зовсім, або має недостатній рівень володіння нею, а, з іншого боку, — підтримувати досягнутий рівень СМР 2 завдяки індивідуальним заняттям у позаслужбовий час.

Для підвищення ефективності навчання іноземній мові військовослужбовців ПС ЗС України доцільно впроваджувати сучасні методи та методики вивчення англійської мови з урахуванням видової специфіки ПС ЗС України.

TECHNOLOGY TOOLS FOR TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

T. Bryk¹, PhD; V. Zhuravel²

¹Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

²National Defense University of Ukraine

Digital technologies are important for teaching L2 speaking as they give cadets the opportunity not only to practice in real time but also to reflect on what they produce at some later time. These technologies also afford teachers a way to give pointed feedback to cadets. We can mention videoconferencing tools, podcasts and voice-based technology tools. Videoconferencing tools simultaneously open up and shrink the world, making connections with native speakers even easier. When teaching in an area where there are not native English speakers, one of the videoconferencing tools can be used to connect with native speakers in different countries. Teacher can ask cadets to record themselves giving a presentation; this can be followed by any of the evaluation techniques. Podcasts, or digital audio and/or video files, are a great free source for finding authentic or instructional audio and video materials. Many podcasts contain a series of files that are released in episodes and can be downloaded for later viewing or listening. Teachers and cadets can subscribe to podcasts to have new content delivered to their computer, mp3players, or smart phones. Often, podcasts link to a supporting website, so there is a wealth of information to be found to support the audio or video content. In fact, cadets can study the rhetorical style of a podcast and then create their own using one of the voise-based technology tools. A voice-based tool Audacity is a free audio recorder and editor that can be downloaded and installed on a Mac or Windows machine. This is a useful tool for English teachers who want to develop their own listening activities and for cadets who want to record their voices. In addition to using the program for recording, the teacher can import audio files from other sources and create more advanced audio clips with background sounds.

DEVELOPING WRITING SKILLS

N. Vorona; J. Danylova Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Writing is one of the most important skills in learning a new language. It is a productive skill. The developing of the language skills has always been a very hard and an interesting task. The process of writing suggests that we can actually teach students how to write with coherence, an appropriate grammar structure and an acceptable spelling.

First of all, students who want to improve their writing ability in English need to learn grammar and increase their vocabulary. Learning English is like building a house: vocabulary and grammar are the foundations. Students should learn as much vocabulary and grammar as possible because no one can write without them. On the other hand, students should read as many books and articles as possible, look at the vocabulary notes everyday and do other necessary activities to develop the writing skills

Teachers should be facilitators and are responsible of creating the best possible conditions for learning. There are some useful and practical teaching ideas for the developing of the writing skills:

- It is very important to teach pronunciation in English of the different signs of punctuations (E.g. coma, period, brackets, quotations, semi colon, etc.) in order to identify them when taking dictation.
  - Writing of sentences, paragraphs, compositions.
- Writing of authentic texts linked to real life situations such as: notes, telegrams, postcards, letters, commercials, summaries for research works, etc.
- Linguistic games such as: Crosswords, Word Association, Guessing the word, etc.
- Checking dictation by means of interchanging the student's notebooks, giving a correct model on board as a guide for corrections.
  - Developing writing competitions on board: words, sentences, etc.

A practical teaching idea may be the solution to avoid "boring lessons" in the English learning process. Theory and Practice must always be together to get good results in learning any foreign language, as well as, making a right use of a variety of methodological approaches.

TECHNOLOGY LITERACY IN MODERN LANGUAGE TEACHING

G. Goncharov, PhD Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Over the last few years there have been important calls for new literacies to become an integral part of language education. Yet traditional approaches to technology continue to persist in many contexts. Although the role of teachers in this

problem has been acknowledged, little is known about how teachers' everyday digital literacy practices influence teaching with technologies.

Today, it is not enough to be a "teacher of English"; instead, 21st-century English teachers must utilize and impart a number of literacies in their classrooms. Recent studies explain this new definition of literacy(ies) as one that goes beyond reading and writing to include meaningful comprehension and utilization of technology; in other words, "digital literacy". The challenge, then, lies in adequately preparing pre-service language arts teachers to work in technology enriched classrooms. In particular, teacher preparation programs must provide strategies that enable pre-service language arts teachers to develop and increase both traditional and digital literacies among their future students. Unfortunately, research over the past decade indicates that many teacher preparation programs are not sufficiently answering this challenge. Studies conducted by both the National Council for the Accreditation of Teacher Education Task Force on Technology and Teacher Education (1997) and the International Society for Technology in Education (ITSE) (1999) indicate that many pre-service teachers are receiving inadequate instruction in the use of technological pedagogies.

The article explains why teaching new literacies continues to be challenging and suggests implications for teachers' professional learning and education and language pedagogy.

TEACHING CULTURE AND LANGUAGE ACQUISITION

I. Grygorova Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Nowadays teaching and learning culture are closely connected with professional orientation of students. That also becomes an important aspect of language acquisition which helps students to feel more confident in language-speaking environment. These days students have lots of opportunities to apply their language skills in different areas, starting from professional development and just using it in their free time for travelling. In the context of military environment of our students it also becomes significant to be a part of international military group where cultures of different nations might be taken into consideration to achieve goals in different types of conflict situations. That is why teaching a cultural aspect of a foreign language which is learnt by our cadets is an essential part of language acquisition where some specific phraseology can be naturally learnt in close connection with culture and development of vocabulary.

One more aspect which is really important in the context of military environment is that our students spend most of their time in a closed community where they have to spend their free time, so organizing different types of cultural events not only widens their mental outlook, but helps them to be more motivated in language learning to feel themselves as a part of international society. Such events, on the other hand, help students to socialize easily and develop their communicative skills on the range of topics which are not only connected with military life.

To sum up we must add that language acquisition develops quicker in the environment where language learning is closely connected with culture of the language which is learnt.

COMMUNICATIVE APPROACH IN TEACHING ENGLISH

I. Drogovoz Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Teaching came into its own as a profession in the last century. Central to this process was the emergence of the concept of methods of language teaching.

The "methods" are symbolic of the progress foreign language teaching ideology underwent in the last century. These were methods that came and went, influenced or gave birth to new methods - in a cycle that could only be described as "competition between rival methods" or "passing fads" in the methodological theory underlying foreign language teaching. It would be fair to say that if there is any one "umbrella" approach to language teaching that has become the accepted "norm" in this field, it would have to be the Communicative Language Teaching Approach. This is also known as CLT. Communicative approach does a lot to expand on the goal of creating "communicative competence" compared to earlier methods that professed the same objective. Teaching students how to use the language is considered to be at least as important as learning the language itself. Brown (1994) aptly describes the "march" towards CLT:

"Beyond grammatical discourse elements in communication, we are probing the nature of social, cultural, and pragmatic features of language. We are exploring pedagogical means for 'real-life' communication in the classroom. We are trying to get our learners to develop linguistic fluency, not just the accuracy that has so consumed our historical journey. We are equipping our students with tools for generating unrehearsed language performance 'out there' when they leave the womb of our classrooms. We are concerned with how to facilitate lifelong language learning among our students, not just with the immediate classroom task. We are looking at learners as partners in a cooperative venture. And our classroom practices seek to draw on whatever intrinsically sparks learners to reach their fullest potential."

That is why, CLT is a generic approach, and can seem to be non-specific at times in terms of how to actually go about using practices in the classroom in any sort of systematic way.

CONTENT-BASED INSTRUCTION AS AN EFFECTIVE STRATEGY FOR PROVIDING ESL PROFESSIONAL KNOWLEDGE TO STUDENTS (CADETS)

S. Kobyakov Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Context-oriented learning is a methodology that enables the integration of teaching context (professional content) with a second language, it has gained popularity and acquired special value for higher education institutions. The reasons are quite obvious. A graduate from a higher education institution is expected to start a career as a full-fledged professional to meet any requirements in a modern, dynamic and competitive business world, in order to complete any task in the workplace without having the time to gradually enter into business. For students

who specialize in any technical field, this applies not only to their professional knowledge, but also the knowledge of English. Therefore, the English language curriculum was part of the student curriculum, developed on educational materials that cover the most important aspects of future student careers. Context-oriented learning, therefore, allows students to combine effective language learning and substantive contexts.

It should be noted that, in spite of nothing, these methods are particularly complex and demanding for both teachers and students. Context-oriented learning is one of the most useful methods because it introduces students into their potential field of their professional activities, arming them with the relevant professional knowledge that is used in the professional environment. In general, context-based learning leads to language learning, specialty training, motivation and level of interest, as well as wider opportunities for professional growth.

MODERN APPROACHES TO FOREIGN LANGUAGES TEACHING METHODS

O. Kondra Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Our changing world needs changes in everything. Foreign language teaching methods are not an exclusion. Modern specialists in general and military in particular have to meet all the needs of the contemporary world. So the process of teaching them has to meet these requirements too. Advanced approach to teaching should include the following things:

- Critical thinking and problem solving—promoting self-directed thinking that produces new and innovative ideas and solves problems; reflecting critically on learning experiences and processes and making effective decisions.
- Collaboration and communication—fostering effective communication (orally, and in writing); actively listening; developing the ability to work in teams, including learning from and contributing to the learning of others, assuming shared responsibility, cooperating, leading, delegating and compromising to produce new and innovative ideas and solutions.
- Creativity and imagination promoting economic and social entrepreneurialism; imagining and pursuing novel ideas, judging value, developing innovation and curiosity.
- Digital literacy developing the skills to discover, acquire and communicate knowledge and information in a globalized world;
- Student leadership and personal development recognizing the importance of honesty and empathy; recognizing others' needs and safety; fostering resilience and self-confidence; exploring leadership, self-regulation and responsibility, personal health and well-being, career and life skills; learning to learn and life-long learning.

Knowledge and skills are interwoven, and when students are developing both simultaneously, they learn more efficiently. If students learn how to think critically and solve problems, it would make a big difference to their livelihood and happiness

SUPPORTING CLASSROOM TEACHING IN THE CONTEXT OF MODERN ESL PARADIGM

N. Lieboshyna Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Education is no longer defined in terms of what a teacher will teach but rather in terms of what a student will be able to demonstrate. Thus, it is from here that instruction must work backward. If we are to be responsible for what a student learns then it is essential that we understand WHAT a student knows before new learning begins and HOW best to build on what each student already knows.

Our role as teachers is to be a "guide on the side" instead of a "sage on the stage." We have moved from an instruction paradigm, in which an instructor transfers knowledge to students, to a learning paradigm, in which a teacher's role is that of coach. The result is a student learning how to learn and discovering knowledge with the coaching guidance of a teacher.

Here are displayed some practicable tips recommended to use. First, ESL teachers are trained to use techniques that support meaning when understanding may be limited by linguistic and/or cultural knowledge. This means that we support what we say in the classroom with visual aids, gestures and also written instructions. Second, we are very conscious of the need to facilitate students' processing. We monitor our own language very carefully, editing out, when required, slang, idioms, colloquialism, jokes and obscure cultural references. We use techniques like thinkpair-share or check your understanding with a partner (even in their first language) and give opportunities for students to clarify requests. Third, we know not to introduce too many new words or grammatical items in one lesson, thus overloading students' working memories. Fourth, we teach all skills but it's normal for entire courses (e.g. English for Special Purposes (ESP)) to focus on just one skill, e.g. reading for university, in which we teach strategies like SQ3R (Survey, Question, Read, Respond, Review). Finally, we emphasize the importance of metacognition (i.e. thinking about learning), asking students to think about how they've successfully approached skills-based tasks or grammar/vocabulary learning in the past and getting them to apply their knowledge and strategies to similar tasks and, ideally, sharing strategies with peers.

TEACHING COMMUNICATIVE COMPETENCE TO MILITARY STUDENTS

A. Mikhno Kharkiv Ivan Kozhedub National Air Force University

Teaching English in the military system is at the same time a difficult and a rewarding job. The challenges English teachers encounter nowadays are mainly related to designing and adapting communicative competence that would function efficiently within the specific framework of the military linguistic context.

Teaching communicative competence to adult learners, especially to military students, is not easy. First of all, the teacher who is responsible for teaching English

communication should have a clear idea of what communicative competence is. Communicative competence includes the following aspects of language knowledge:

- Knowing how to use language for a range of different purposes and functions;
- Knowing how to vary our use of language according to the setting and the participants;
- Knowing how to produce and understand different types of texts (e.g., narratives, reports, interviews, conversations);
- Knowing how to maintain communication despite having limitations in one's language knowledge (e.g., through using different kinds of communication strategies).

The above aspects are applied in military communication as well. The first aspect requires our students to be aware of military English language use according to specific purposes and functions. For instance, they are asked to be involved in real-life situations in which they inquire logistic support in a civilian emergency. In this case, they practice the right terminology in order to fulfill their purpose. The second aspect deals with use of military language in accordance with the communicative situation and the participants i.e. they will speak friendly to a colleague when they meet in a mess hall, and formally to the same person when they meet in an office. The third one deals with understanding different types of text and military language offers quite a large range of texts starting with memos, different kinds of reports, orders, directives, presentations, briefings etc.

LISTENING AS A TYPE OF SPEECH ACTIVITY

Zh. Petrushenko Kharkiv Ivan Kozhedub National Air Force University

Nowadays English is a language of the international dialogue and its purpose is to form the communicative competence. There was a point of view that if at training the oral speech the teacher will concentrate all efforts on speaking and will provide mastering by this ability, the students will understand speech easily, without special training. However according to some latest researches made by the scientists, even people speaking the foreign language fluently, have some difficulties at hearing the natural speech of native speakers. The recent researches in psychology also testifies that the perception and understanding of speech are rather difficult mental activity. Listening requires tensed mental activity, usually causes a quick fatigue and switching-off of attention of listening.

Listening and comprehension are difficult for learners because they should discriminate speech sounds quickly, retain them while hearing a word, a phrase, or a sentence and recognize this as a sense unit. Students can easily and naturally do this in their own language and they cannot do this in a foreign language when they learn it. Phonetic difficulties appear because the phonic system of English and Ukrainian differ greatly. The hearers often interpret the sounds of a foreign language as if they were of their own language which usually results in misunderstanding.

The possibility to make them understand and speak the foreign language is to try to create the language environment. The wider using of the audiovisual means made it possible to hold the lesson in foreign language and the educational process comes closer to the real conditions.

IMPLEMENTING GROUP WORK IN THE CLASSROOM

M. Pogodina Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Group work is any classroom activity in which the whole class is divided up into pairs or larger groups. It can be an effective method to encourage active learning and develop critical thinking, communication and decision-making skills.

One of the major advantages of teaching in groups is that the teacher can easily vary the types of activities used. Teamwork can also be successful since many students like to be competitive. The focus of lessons can easily be placed on the students rather than the teacher, which is more difficult with individual lessons. Working in a group motivates many students, as they share their ideas and help one another to learn. It increases the amount of talking for individual students and at the same time students can choose their level of participation.

However, group work has some disadvantages. It can be noisy. Not all students enjoy it since they would prefer to be the focus of the teacher's attention rather than working with their peers. Some individuals may be passive whereas others may dominate. Groups can take longer to organise than pairs. Beginning and ending groupwork activities can be chaotic.

Deciding when to put students in groups depends upon a number of factors. We should group our learners if we want them to be involved in oral interaction, especially in a large class, so that they all have a chance to make a contribution. A lot depends on how the activity fits into the lesson sequences. If much of our recent teaching has involved whole-class grouping there may be a need for pairwork or groupwork. Crucial to our decision about what grouping to use is the mood of our students. If they are becoming restless with a whole-class activity, we can put them in groups to give them a chance to re-engage with the lesson.

Group work is effective in higher education. It is not only the way to change the pace in our classroom. It has the aim to promote learning in communication with other learners and teachers and makes students active participants of the learning process.

THE TEACHING OF LISTENING

I. Romanchenko Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Listening is one of the fundamental language skills. It's a medium through which people gain a large portion of their education. In these days of mass communication, it is of vital importance to teach students to listen effectively and critically.

However, the present situation of the teaching of listening is not encouraging. The traditional way of teaching, such as, introducing some difficult words, listening to the recording again and again and then giving correct answers, still prevails. Such an approach to "teaching" listening is more like "testing" listening, because listeners are simply exposed to a succession of listening texts, and then are tested how much they have understood in terms of a lot of comprehension exercises rather than being taught how to listen and how to cope with the listening problems in the class. As a

result, many students have associated listening with boredom and often complain that they benefit little from listening lessons.

So, it is necessary for English teachers to realize the importance of how to make listening classes more interesting, and to know how to motivate students. They should have a large battery of different exercises designed to give practice in most of these various skills. Sometimes a picture or a humor story can do a great deal towards arousing interest among students.

Pictures have the advantage of being interesting, meaningful and authentic. They not only help to guide students' listening, they can provide a general background and context.

Stories, if-interesting and well-told, are readily listened to by most students. Moreover, the introduction of stories into English listening lesson can improve students' general moral, and show that the language is not just a subject of study, but can be a source of enjoyment and recreation.

THE IMPORTANCE OF TEACHING FORMULAIC LANGUAGE

I. Shutenko, L. Fadeeva Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Lexical competence is the basis of learning a foreign language. According to some estimates, between 20% and 50% of the language is formulaic: collocations (e.g., fast food, to rain heavily), binomials (e.g., black and white, ups and downs), conventionalised expressions (e.g., Can I help you?), phrasal verbs (e.g., rely on), idioms (e.g., tie the knot), speech formulae (e.g., What's up?), discourse markers (e.g., by the way), lexical bundles (e.g., as well as), expletives (e.g., damn it!), grammatical constructions (e.g., the -er the -er, such as the more the better), etc. Thus, familiarity with the above-mentioned types of lexis and the resulting ability to make guesses about a speaker's / writer's speech should increase a non-native speaker's efficiency as a listener or reader. Moreover, to make their own communication natural and fluent, foreign language students must seek to learn words in appropriate language chunks.

Making students aware of how words may combine in language patterns in predictable ways is a vital element in teaching them to produce accurate and natural sounding English. Developing metalinguistic awareness also contributes to learner autonomy and makes it easier for them to continue learning the language on their own. Unfortunately, observations of A1-B1 English language learners show that they have difficulties in identifying formulaic language, which in turn hinders their correct use of lexical chunks in context, resulting in reduced communication.

A good command of formulaic language by adult learners cannot be gained simply by picking up new words from various activities and tasks. A more proactive approach should be adopted: learners' understanding of the importance of learning words in language chunks should be raised, and their acquisition of such lexis should be enhanced through explicit teaching.

EMPLOYMENT OF ONLINE STUDY MODE IN ORDER TO LEARN FOREIGN LANGUAGE

S. Khmelevskyi, PhD., Senior Researcher; M. Stakhova Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

The main method in modern methods of teaching languages is situational method. In such a case, cognitive process morph into discovery of a new experience of connections and relationships between phenomena, events, objects, and their critical comprehension. In modern society it is important to be proficient in a language that is mean not only to know rules, structure, and vocabulary but to develop flair to think, critically perceive received information and treat it appropriately. The main purpose of such an approach is to create situations close to real life the solution of which helps to develop creativity, professional and cognitive activities

Teachers and students of English courses for special purpose for military personnel can use electronic textbooks, libraries and test systems. One of Internet assisted kind of training is online study mode. Online study mode is a new organization of education process that is based on self-guided work principle. Online study mode is the form of training corresponding to all the requirements of training qualified specialists.

Distance classes can be of different forms. It can be distance testing or virtual work performance, Olympiad, tutoring, chat-lesson, teleconferencing, web-quest, webinar.

Self-guided work can be considered as effective if students are invested in its implementation. Success of self-guided work depends on level of organization. Therefore, the question of finding rational forms, methods and means of organizing self-guided work arises, taking into account the readiness of military personnel for it. This is where the main role is given to information technologies, which make it possible to speed up the process of obtaining information and simplify its perception.

Consequently, implementation of online study mode can allow a large amount of educational material to be acquired in a relatively short period of time, greatly increasing the efficiency of self-guided work. To make worthy competition, military personnel should have certain skills that would characterize their level of professional and communicative competence.

COMPUTER ASSISTED LANGUAGE LEARNING

M. Stakhova; K. Kuzmenko Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Computer assisted language learning rests on pedagogical behavioristic theory and learner-centered approach.

Foreign language teaching based on computer usage differs with variety of advantages:

- student interests in computer lead to high learning motivation;

- students willingly conduct a dialogue with the computer, they upgrade common, computer and language culture;
- individualization of learning;
- the possibility of providing direct inverse association;
- objectivity of the assessment;
- provides effective performance of exercises and training;
- control students' knowledge using computer tests.

Computer training has become widespread in the methodology of teaching foreign languages through the development of an individual learning approach, the achievement in the field of programmed instruction and computer linguistics, study of machine translation possibilities.

It is much easier to learn foreign language with the help of a computer than using traditional teaching and methodological complexes, because it combines the capabilities of books, audio and video, and with access to the Internet, is the source of an endless number of authentic foreign language texts.

Computer programs increase the motivation of learning, contribute to the development of competence, but by their nature they are not serve to form a communicative competence in all its diversity and will never be able to replace a teacher.

SELF-DIRECTED LEARNING MATERIALS IN THE FOREIGN LANGUAGE TEACHING OF ADULT LEARNERS

N. Drob Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

It must be admitted that most adult learners face a lot of problems when resuming their foreign language study after some period of time: inevitable loss of some knowledge and skills, linguistic incompetence, lack of some skills in their own language, shortage of time.

Their problems, coupled with the necessity to deliver a short course to a mixed level class, have become teachers' challenge. Teacher has to turn beginners into at least pre-intermediate learners in speaking and listening skills and even intermediate learners in reading skills within a short period of time, so he has to train students to teach themselves, to encourage them to take charge of their own learning. This involves the need to develop self-directed learning materials in order to help students to be good learners. In doing so the teacher acts as a provider, advisor and trainer.

The teacher is to provide learners with resources necessary for self-study; comprehensive concise systemic knowledge on the target language; sound advice on how to better master the pronunciation, vocabulary, structures and functions of the target language.

The teacher is to train students in how to use teaching materials, dictionaries, communicative activities; to deal with unfamiliar vocabulary; to read for gist.

On this stage the bilingual preparatory materials may be used to encourage students to develop learning strategies, to make them aware of the way in which language is used, thereby preparing them to do a monolingual course to the best advantage. Such materials may further be referred to when presenting or revising grammar, in language work both in class and in self-study.

ABBREVIATION AS A MEAN OF EXPRESSION IN ENGLISHG-LANGUAGE ACADEMIC WORKS

K. Kuzmenko Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

Academic English is in the focus of attention of the language of modern linguistic science due to the fact that this language is characterized by variety of genres, dynamism and formation of new lexical units, in particular abbreviations. Abbreviation is one of characteristic features of modern English-language academic works, which provides shorter than original word or word combination nomination to lexical units. It must be admitted that the increase in the number of shortened units in academic works is a steady tendency.

The main function of abbreviations is compression function, but they can obtain an additional function such as expression on the pages of academic works. Using abbreviations as a mean of expression can be considered as a general tendency of functioning of these shortened units in which specific expression characteristics are enshrined. Expressive use of shortenings is represented:

- in unusual definition of abbreviations which contributes additional connotations of restructuring of model components represented by abbreviation;
  - using the abbreviations as a name of products;
- using the original words from official abbreviations a majority of which gives negative emotional attitude;
- using shortened proper names which can be considered both referring to a certain person (about whom everyone knows) and expression created by this proper name since it is not marked linguistic sign.

Therefore, abbreviations except the compression function perform an expression function which is mostly dominant.

RECOMMENDATIONS ON SELF-EDUCATION OF ENGLISH LANGUAGE BY MILITARY PERSONEL

S. Khmelevskiy, Ph.D., Senior Researcher; A. Fedorchuk Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University

The realization of language training tasks is of primary importance upon the paths of the Ukrainian Armed Forces reorganization process, their transition to NATO standards and purpose to accelerate the process towards interrelationship with Armed Forces of leading countries of world community.

The aim of this work is to give the practical advises for everybody who wants to master the English language, regardless of language level and previous learning experience.

The main advantage of self-education is total independence. It is the most convenient way of learning. Pronunciation guides, vocabulary development, methods on memorizing words and expressions, guide on reading, ways of studying

grammar, methodology of developing writing skills, recommendations on listening, working with text and using of special literature are intended to form—stable skills and abilities in different aspects of English and allows to carry out official activities independently.

The recommendations cover the main types and forms of self-education in all aspects of the English language. Using these methodology recommendations servicemen can learn the correct pronunciation, read newspapers and books of any genres of fiction in English, work with vocabulary and educational literature (dictionaries, handbooks etc.), speak on everyday subjects and write in English.

Focused and result oriented self-education of the English language by servicemen according to the present recommendations will allow them to achieve or maintain proficiency in English according to NATO standards STANAG 6001.

ЗАЛУЧЕННЯ АУТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ШТУЧНОГО МОВНОГО СЕРЕЛОВИША

О.Г.Михайлова к.ф.н.; С.М. Ревуцька, к.п.н. Академія НГ

Ствердження про те, що найкраще вивчати іноземну мову у мовному середовищі (МС) ні в кого не викликає сумніву. Коли немає такої можливості, наблизитись до умов МС, залишаючись поза його межами, також можна спробувати. Слід намагатися створити штучне мовне середовище й проводити процес навчання іноземної мови з використанням реальних матеріалів, не штучних, а автентичних (все те, що було створено для реального життя, а не суто для навчання).

Найважливішими характеристиками МС є такі: постійна природна потреба користуватися мовою цього МС (сприйняття інформації мовою МС, необхідність реагувати на навколишній світ мовою середовища); загальне оточення студентів іноземною мовою (фон); повна/майже повна ізоляція рідної мови. Оточення та регулярність – те, до чого необхідно прагнути, моделюючи штучне МС. Йдеться і про аудиторну роботу (тут це само собою зрозуміло), й про позааудиторну. Слід оточити студентів іноземною мовою, залучивши всі 4 види мовної діяльності (слухання, читання, говоріння, письмо). Обов'язково, щоб був постійно діючий фон з іноземної мови. За умови наявності такого фону відбувається автоматичне засвоєння мовного матеріалу за участю периферійної уваги. Важливо слухати, читати одні й ті ж самі відрізки інформації, що були вербалізовані з залученням незнайомих мовних одиниць, багато разів. Спочатку ці незнайомі мовні одиниці певну кількість разів будуть аналізуватися за участю периферійної уваги несвідомо і тільки на певному етапі вони потраплять до центру уваги, і тоді почнеться їх засвоєння, міцне, тривале та надійне. А щодо знайомих мовних одиниць, то постійне утримання їх в межах периферійної уваги, а час від часу і у центрі уваги – найнадійніший спосіб залишати в активі те, що природним чином потрапляє до пасиву.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МОДУЛІВ ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

О.В. Карпенко, к.т.н., доц.; А.І. Нос, к.т.н., доц. Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба

У сучасних умовах адаптації університету до вимог стандартів International Civil Aviation Organization (ICAO) Ta North Atlantic Treaty Organization Standardization Agreement (NATO STANAG) актуалізується проблема навчальних методики викладання фахових лисшиппін влосконалення англійською мовою у вищих військових закладах, зокрема фізики та радіоелектроники. Це можливо за умови збільшення загальної кількості навчальних годин на вивчення курсантами цих стандартів та підвищення мотивації курсантів щодо опанування базових та професійних знань. Метою доповіді є надання методичних засад шодо формування у курсантів фахових знань у галузі фізики та радіоелектроніки англійською мовою. Методичні засади базуються на білінгвальному викладанні фахових навчальних дисциплін через упровадження інноваційної освітньої технології змішаного навчання Blended Learning та передбачають на всіх етапах змістових модулів реалізацію таких вимог:

- розробити навчально-методичні матеріали з навчальної дисципліни англійською мовою;
- підготувати наочні матеріали у вигляді презентацій, макетів та зразків пристроїв, що впливатимуть на всебічне сприйняття теми вивчення;
- проводити консультації з курсантами з наданням їм допоміжних матеріалів щодо поглибленого вивчення технічної термінології та специфіки її застосування в технічній галузі;
- встановити зворотний зв'язок між викладачем та курсантами через проблемно-орієнтоване навчання та здійснювати контроль знань курсантів;

Пріоритетними при цьому ϵ принципи наочності та модальності викладання навчального матеріалу.

DEVELOPING LEARNING TO LEARN COMPETENCE IN THE MILITARY ESP CLASSROOM

L. Strilets, S. Kumpan, PhD National Academy of the National Guard of Ukraine

Learning to learn competence, being defined by the European Parliament as one of the key competences in European education at the Tertiary level, makes an essential part of military ESP courses as an efficient way to get prospective officers prepared for challenges of their job, particularly in the international context. To develop learning to learn competence in the military ESP classroom teachers should promote active learning principles on a regular basis, incorporating active learning techniques into the classroom, which will help learners achieve the objectives and sustain the best results throughout their professional life.

The learning skills are best shaped when a student is actively involved into the learning process and undertakes full responsibility for its results. Active leaning allows students to explore on their own styles of learning through watching, thinking, discussing, trying and doing. Learning to learn competence comes from student-oriented strategies with some of them including the following:

- flipped learning with students bringing their own ideas to illustrate instructions, shaping the lesson and designing their own activities;
- maximizing group collaboration and interaction in the classroom, including peer teaching and peer assessment;
- promoting both self-reflection and peer reflection, writing journals and exchanging SWOT analysis between groups;
- incorporating mobile learning tools into the classroom: mobile phones, social media, interactive quizzes, Prezi, etc:
- learning English outside the classroom through songs, YouTube resources, movies, TED talks, etc.

Active learning provides the context to support opportunities for authentic communication and thus facilitates the shift to learning culture.

ПРАКТИЧНІ ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ МОТИВАЦІЙНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ЛІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІМПС

К.Р.Нігаметзянова Національна академія Національної гвардії України

Успіх і мотивація курсантів ВВНЗ під час вивчення ІМПС залежить від багатьох факторів: їх власних потреб і стимулів, наявності інтересу до процесу навчання і його підтримання, вибору викладачем новітніх пізнавальних і захоплюючих форм навчання, уміння створювати на занятті комфортну атмосферу.

Дієвим способом підвищення зацікавленості курсантів є використання засобів ІКТ, автентичних відеоматеріалів, що допомагає «зануритися» в життя та мовні особливості іншомовної держави, військові реалії інших країн, що само по собі не може не мотивувати, не зацікавити.

Сприяє формуванню інтересу до вивчення ІМПС використання технологій інтерактивного навчання. Навчальні рольові ігри зарекомендували себе як ефективні види роботи для підвищення інтересу і мотивації курсантів на занятті. Серед них важливе місце посідають імітації, симуляції, рольові ігри. Перевага технологій ситуативного моделювання на заняттях з ІМПС полягає в тому, що курсанти відпрацьовують такі професійні ситуації, які можуть знадобитися майбутньому спеціалістові у подальшій практичній діяльності, «уявляти» майбутні комунікативні ситуації й підвищувати внутрішню мотивацію до вивчення мови.

Також у процесі формування мотиваційної компетентності окреме місце посідає акмеологічна технологія навчання. Під час створення ситуацій успіху на заняттях з ІМПС необхідно дотримуватися декількох умови. По-перше, необхідно дозволяти курсантам бачити результати своєї праці. По-друге, не можна забувати про нагороду – як матеріальну, у вигляді оцінки, так і моральну, у вигляді похвали.

Отже, першочерговим завданням ϵ не просто змусити курсантів набувати знань, але закласти фундамент для їх стійкої внутрішньої мотивації.

РОЗВИТОК НАВИЧОК ПРОДУКТИВНИХ ВИДІВ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Н.Г. Попович Національна академія Національної гвардії України

Навчальна програма іноземної мови професійного спілкування у ВВНЗ передбачає розвиток навичок з усіх аспектів мовленнєвої діяльності, як рецептивних так і продуктивних. Досвід формування продуктивних навичок показує, що саме усне мовлення та письмо викликають значні труднощі, які певною мірою пов'язані з творчими здібностями, а також з браком загально інтелектуального розвитку. Таким чином викладач іноземної мови у процесі розвитку продуктивних видів мовленнєвої діяльності повинен формувати думку як таку, а вже потім застосовувати доречні мовні засоби.

Отже, як навчання говорінню, так і навчання письму можна визначити як навчання висловлення своїх думок в усній чи письмовій формі з допомогою нейтральних засобів мови, а мету навчання іноземній мові можна визначити як говоріння та письмо на рівні вміння.

Найважливішими з методичної точки зору якостями як говоріння, так і письма як продуктивних видів мовленнєвої діяльності є: ситуативність говоріння та письма, їх цілеспрямованість і мотиваційність, пов'язаність говоріння та письма з мисленням, що спонукає до розвитку розмовного вміння в умовах рішення комунікативних завдань мовного спілкування, те, що говоріння та письмо на рівні вміння - це завжди продукція, а не репродукція готового, отже потрібно по усім аспектам розвивати продуктивність говоріння.

Аналіз вимог до рівня формування навичок усного і писемного мовлення з іноземної мови професійного спілкування дає чітке усвідомлення, що курсант повинен вміти дати послідовний опис подій в теперішньому, минулому чи майбутньому часі, дати опис людей, місць чи речей, порівняти або протиставити певні якості між собою, а також побудувати роздуми, навести докази до певної тези, розглянути "за" та "проти" певного явища та зробити висновки з наведених фактів - тобто володіти індукцією та дедукцією.

LISTENING AS THE PROCESS AND HOW TO MAKE IT SUCCESSFUL

Y. Starchenko PhD, N. Yakovenko National Academy of the National Guard of Ukraine

Nowadays scientists distinguish between poor listening and good listening. The first step of being a successful listener is self-awareness, and awareness of listening as an active process that can be learned and practiced to skills.

It is important to remember that if the listener's mind is not actually involved, a person may be hearing not listening. Although we talk at the rate of 120 to 150 words a minute, the brain can process 400 to 800 words a minute. This would seem to make listening very easy, but actually it has the opposite effect, because we can take in a speaker's words and still have plenty of spare 'brain time' we are temped to interrupt our listening by thinking about other things. It is necessary to remember

this and do not let the thoughts wonder rather than to concentrate on what is being said.

Skilled listeners do not try to absorb a speaker's every word. It is necessary to focus on specific things in a speech, try to understand the speaker's point of view, to listen to the ideas, evaluate the evidence, and access the reasoning.

There may be some other useful advice for those who try to work out successful listening. A person should not allow physical and mental distractions. It is necessary to make a conscious effort to keep your mind on what the speaker is saying. It is also vitai, of course, to suspend judgments until you have heard the speaker's entire message. Focus on the main points, on evidence, and try to define successful speaking techniques.

To our mind, all advice suggested here can help students or other interested persons to develop their listening skills, and thus one of the key skills of process of successful language learning.

DESIGNING MULTIMEDIA COURSE

N. Horbach, T. Kalchenko Kharkiv National University of Internal Affairs

Working out a multimedia course is not an easy task. Defining the goals for multimedia course will make it clear what you want the students to learn and accomplish. Having these course goals in mind will help you make decisions about which content to include, which teaching methods to use, and what kinds of assignments are appropriate. For designing a new course you should have some time at your disposal to think it over. You should begin the process, having at least six month. Successful courses require careful planning, useful course content and the most popular teaching methods. Working out a grammar course is especially difficult because learning grammar rules and doing a lot of grammar exercises is considered to be a boring task by the majority of students and cadets. For the cadets of Kharkiv University of Internal Affairs learning English grammar is especially difficult because they are always busy with their daily routine duties. Moreover, it is hard for the students and cadets to remember grammar rules because it takes a lot of time, doing different grammar exercises. So, taking into account all the difficulties of teaching and learning English grammar, Foreign Languages Department of Kharkiy National University of Internal Affairs worked out a multimedia grammar course. Now this course is available for the students and cadets and for those, who are going to enter the University. The authors of this course Natalia Horbach and Tatiana Kalchenko created bright grammar slides which are easy to remember. The animation used in this course attracts the learners' attention. Besides, they made it different from others by using some funny pictures reflecting the police work.

The course is universal. It may be used in the classroom during the lesson instead of the traditional way of teaching or outside classes for self-preparation. Besides, it may be used as supplementary material to improve grammar.

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF CADET PROFESSIONAL COMMUNICATIONSKILLS

S. Tarasenko S.P. Korolov Zhytomyr Military Institute

The ability to communicate effectively with superiors, colleagues, and subordinates is essential for servicemen. Nowadays, technology enables military personnel to communicate with others instantaneously. Thus, future officers must learn how to effectively convey and receive messages in person as well as via phone, email, and social media.

The process of forming professional communication skills of military cadets requires the creation of proper pedagogical conditions. Throughout their studies at military institutions cadets are supposed to gain the experience they need in communicative activities, and form a constructive and responsible attitude towards professional communication in the light of modern social requirements.

People acquire communicative skills through their experience in social intercourse and by updating certain elements of their professional communicative culture in the process of self-education. A higher level of communicative interaction can be gradually ensured by providing cadets with timely and necessary pedagogical assistance of experienced and qualified experts in this field of knowledge.

From this perspective, the first task of the pedagogical support is to help cadets acquire the necessary knowledge, skills, and behaviours, and form their own concepts and understanding of professional communication. The second task is to provide future officers with assistance in organizing their own communicative activities, that is, their interaction with other people on service.

In this respect, the following pedagogical conditions of the formation of cadets' professional communication skills can be distinguished:

- professional and positive motivation;
- the unity of theory and practice;
- dialogical and interactive nature of the teaching-learning process;
- humanization of the teaching-learning process.

CHALLENGES OF DISTANCE LANGUAGE LEARNING IN MILITARY TRAINING

Y. Mozhova Ivan Cherniakhovsky National Defence University of Ukraine

Distance learning itself is a relatively new phenomenon to our national educational system. Western and Ukrainian methodologies have been researching the peculiarities of computer assisted language learning and the problems of distance foreign language learning. The past two decades have seen a growth in distance and online language learning.

When considering distance language learning implementation we have to take into account some problems which will demand extensive analysis and solutions. First of all it should be mentioned that distance learning implies no in-person interactions that in terms of language learning can be less efficient. To provide some

degree of in-person teacher interaction some online language learning techniques should be used. Thus, it will cause high start-up costs when establishing e-learning programs. There is the need for minimum computer competence for students along with easy access to appropriate facilities. To some extent, this limits e-learning access to those that are associated with organizations that have the resources to build and maintain adequate facilities, course ware and programs.

Secondly, whether private sector or military, successful distance language learning requires quality, well-delivered material supported by tutorials, counseling and effective program management. A factor that makes Army language training a particularly challenging task is the geographical dispersion of its troops. At any given point in time, active duty soldiers in the same occupation can be stationed at various places around the country and the globe.

Thirdly, an essential element to the success of the distance language learning initiatives is the acceptance by the population at which they are directed. Rather small amount of the questioned servicemen expressed confidence that they could complete an online language course effectively. Such result could be caused by several factors: contradiction between background educational experience and modern options regarding online training, not sufficient information about possibilities of online language training; low level of access to online facilities; etc.

ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ УМІНЬ АНГЛОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

А. Г. Назаренко

ННЦ Національний університет оборони України ім. І. Черняховського

Сьогодення вимагає від фахівців різних галузей, і особливо від фахівців силових структур, знання англійської мови як однієї з найважливіших умов повноцінного спілкування. У зв'язку з цим перед сучасними ВНЗ ставиться завдання надати студентам мовну підготовку, адекватну вимогам сучасного розвиненого суспільства; розвивати професійноспрямовані комунікативні навички майбутніх фахівців, які нададуть їм можливість успішно вести міжнародну діяльність, вільно спілкуючись англійською мовою.

Важливим для професійної освіти є навчити студента оперувати спеціальною термінологією, аргументовано висловлювати власну думку, аналізувати факти, опонувати та вміти вести дискусію. В зв'язку з цим набува€ робота 3 додатковими джерелами енциклопедіями, словниками, базами даних, Інтернет ресурсами), що забезпечує можливість зіставлення матеріалу, його узагальнення, порівняння, аналіз, класифікація. Найпростіше використання Інтернету – це використання його як джерела додаткових матеріалів для викладача та студента. Матеріали можуть бути роздруковані і використані під час традиційного заняття. У цьому випадку використовується лише незначна частина можливостей мережі. Але навіть за такого використання вивчення іноземної мови змінюється: користувач Інтернету отримує актуальну і автентичну інформацію. Найбільш повно можливості Інтернету розкриваються під час використання його безпосередньо на занятті. Викладач має пропонувати завдання, спрямовувати пошукову діяльність студентів, допомагати їм зрозуміти інформацію та спілкуватися в Інтернеті іноземною мовою. Викладач повинен бути поруч зі студентом, коли він потребує допомоги, однак не заважати йому працювати самостійно, стежити за часом, спрямовуючи роботу таким чином, щоб усі студенти були задіяні протягом усього заняття.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІНШОМОВНОЇ ПІЛГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВІНВ

Ю. П Сиромля, к.військ.н;, І. Б. Погорельська Національний університет оборони України ім. І. Черняховського

Професійною метою навчання іноземних мов є формування у слухачів комунікативної компетенції шляхом розвитку та вдосконалення усіх видів мовленнєвої діяльності, а також оволодіння лінгвосоціокультурною компетенцією. Рівні володіння ІМ визначаються Концепцією мовної підготовки особового складу ЗСУ.

Сучасний комунікативно-діяльний підхід до навчання пропонує широке впровадження у навчальний процес інтерактивних нестандартних методів і форм роботи для кращого осмисленого засвоєння матеріалу. В основі такого навчання є співробітництво і продуктивне спілкування, спрямоване на спільне розв'язання проблем, формування здатності виділяти головне, ставити цілі, планувати діяльність, розподіляти функції, критично мислити, досягати значимих результатів. З'являється кооперація у формі взаємонавчання (колективне, групове навчання у співпраці), де і студент, і викладач є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання.

Здійснивши психофізіологічний та особистісно-мотиваційний аналіз студентів (слухачів) НУОУ викладачі кафедри ІМ дійшли до висновку, що саме інтерактивна форма навчання має домінувати на заняттях зі ІМ. Воно найкраще сприяє розвитку умінь і навичок спілкування студентів, навчає їх працювати у команді, зважати на думки і висловлювання інших, підвищує їх мотивацію і рівень знань іноземної мови. Використання відповідних вдало підібраних інтерактивних технологій та прийомів, особливо під час вивчення курсу військової термінології, надає змогу модернізувати процес навчання, активізувати його учасників, зробити їх не пасивними спостерігачами, а партнерами, співавторами «дійства», у якому слухач здійснює діяльність: розмірковує, аргументує власну точку зору, моделює ситуацію, управляє, пише, спілкується тощо.

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ НАВИЧОК ТА ВМІНЬ ГОВОРІННЯ СЛУХАЧІВ ІНТЕНСИВНИХ МОВНИХ КУРСІВ

Н.М. Фреган, Н.В. Демченко Національний університет оборони України ім. І. Черняховського

Викладачі інтенсивних курсів іноземних мов, як правило, працюють з багаторівневими групами. Тому, викладачам необхідно постійно шукати додаткові навчальні матеріали та ресурси, розробляти навчальні матеріали відповідно до рівня та потреб групи.

Окремо слід зазначити, що протягом всіх етапів розвитку навичок та вмінь іншомовного говоріння особливу увагу слід приділяти розвитку навичок сприймання мови на слух, тобто аудіюванню. Навчаючі слухачів іншомовному усному спілкуванню, викладач також повинен одночасно розвивати і інші мовленнєві вміння (читання та письма), застосовуючи підхід "інтегрування навичок" а також керуватися загальними принципами лінгводидактики.

Наступним етапом має бути етап формування мовленнєвих вмінь, метою якого, згідно принципу комунікативності, мусить бути формування саме практичних вмінь володіння мовою. При відпрацюванні лексичного матеріалу необхідно дотримуватися принципу комунікативності, адже слова, фрази, мусять бути введені та закріплені лише з урахуванням зв'язків, що існують між ними. Розробляючи навчальні заняття, готуючи слухачів до природного, автономного вживання накопиченого мовного матеріалу, необхідно поступово переходити від завдань, які вимагають контролю та допомоги з боку викладача, до завдань, націлених на самостійну роботу слухачів.

Під час етапу автономного вживання навчального матеріалу слід застосовувати більш складні та тривалі ситуації, максимально наближені до реальної комунікативної діяльності. При плануванні, підборі та розробці таких завдань ми рекомендуємо керуватися наступними критеріями: продуктивність, інтерактивність, автентичність, націленість на вирішення конкретних задач або проблем, відповідність мовленнєвому рівню тих, хто навчається, достатній рівень складності, забезпечення сприятливих умов, доброзичливої атмосфери для розвитку спонтанного мовлення, експериментування з мовним матеріалом.

НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНИХ ШТАБІВ

Н. Шалигіна Національний університет оборони України ім. І. Черняховського

На сьогоднішній день під час військово-професійної підготовки офіцерів до участі у міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки (далі — МОПМБ) недостатня увага приділяється розвитку їхньої комунікативної компетентності, яка ϵ надзвичайно важливою для налагодження ефективної службово-ділової вза ϵ модії.

Ефективність розвитку комунікативної компетентності майбутніх офіцерів багатонаціональних штабів (далі – ОБНШ) залежить від правильно підібраного педагогічного інструментарію, тобто ефективної методики навчання.

Методика розвитку комунікативної компетентності ОБНШ — це навчальна система, яка включає цілі, принципи, основні етапи, а також комплекс оптимально скомпонованих форм, методів та прийомів розвитку комунікативної компетентності ОБНШ під час військово-професійної підготовки до участі у МОПМБ.

Контекстова концепція передбачає системно-послідовне застосування форм, методів і прийомів розвитку комунікативної компетентності майбутніх ОБНШ, при якому семінарське заняття є початковою базовою формою у процесі розвитку комунікативної компетентності, яка поступово заміщується

практичними заняттями (квазіпрофесійна форма — інтерактивні методи навчання), що наближають навчальну діяльність офіцерів до умов діяльності у реальних професійно-комунікативних ситуаціях.

Для досягнення основних цілей розробленої методики необхідно також використовувати інтерактивні технології навчання, вони стимулюють когнітивні процеси, сприяє активізації навчально-пізнавального процесу, формуванню глибокої внутрішньої мотивації, надає можливості для інтелектуального та творчого розвитку, вияву ініціативи, розвиває професійні та комунікативні вміння майбутніх ОБНШ.

ДО ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ТА ТЛУМАЧЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ВІЙСЬКОВО-СПРЯМОВАНИХ АКРОНІМІВ

Ю.В. Матіїв; В.Ю. Тимчук, к.т.н., с.н.с. Національна академія сухопутних військ ім. гетьмана П. Сагайдачного

В умовах інтенсифікації співробітництва українських і багатонаціональних (натівських) штабів (підрозділів тощо) дедалі більшу увагу приділяють розумінню та використанню термінології. На жаль, і досі це важливе питання систематично не досліджувалося.

В той же час будь-яка співпраця розпочинається з навчання, зокрема прийнятим процедурам вироблення рішень у БНШ. Подібні курси вже стали нормою у різних системах діяльності Збройних Сил України. Зокрема під час бойової підготовки, курсів підвищення кваліфікації чи курсів перепідготовки та ін.

Одним із дієвих в освітніх програмах, на думку західних партнерів, є застосування мнемонічних одиниць лексичного характеру. Виробляючи акроніми, виходять з можливостей власної мови, підбираючи влучні слова, що ними ставали.

Буквалістичний переклад акроніму шкодить і ускладнює ефективність сприймання, запам'ятовування, оперування та відтворення як самих термінів, так і компетенцій. У меншій мірі але також шкодить використання позатекстового пояснення, оскільки збільшує кількість інформації, що в нашу добу вже не можна вважати прийнятним підходом. Можливі інші способи перекладу акронімів, наприклад калькування, транслітерація, описовий переклад. Акроніми сприяють зосередженню уваги на головному, отже дозволяють коучеру самостійно підходити до вибору, пошуку чи створення акроніму.

Зрозуміло, що в стандартизованих курсах доцільно використовувати єдиновироблені акроніми. Нами відповідні переклади та тлумачення кількох акронімів запропоновані.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВІЙСЬКОВИМ ФАХІВЦЯМ В НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК

М.Я. Красник

Національна академія сухопутних військ ім. гетьмана П. Сагайдачного

Воєнною доктриною України визначається розвиток ЗС України за західними стандартами та досягнення ними до 2020 р. повної сумісності з відповідними силами держав-членів НАТО, що передбачає знання військовими фахівцями англійської мови на рівні не нижче СМР-2 (стандартизованого мовленнєвого рівня STANAG-6001). З цією метою в НАСВ відпрацьована система вивчення англійської мови курсантами, підвищення рівня знань офіцерського складу, якісної оцінки рівня знання іноземних мов. До навчання і оцінки рівня знань іноземних мов залучаються фахівці кафедри іноземних мов та навчально-наукового центру мовної підготовки (ННЦ МП) НАСВ.

Вивчення англійської мови курсантами проводиться в ході планових занять та самостійної підготовки. Підвищення рівня знань з іноземної мови офіцерського складу проводиться навчанням на постійно діючих 3-х місячних курсах і дистанційним навчанням. Оцінка рівня знань курсантів включає поточний контроль, заліки і екзамени. Крім того, рівень знання англійської мови визначається фахівцями ННЦ МП шляхом тестування відповідно до вимог STANAG-6001.

В доповіді:

- розглянуто форми і способи викладання англійської мови військовим фахівцям в НАСВ;
- розкрито особливості методики навчання курсантів і підвищення рівня знання англійської мови науково-педагогічним складом академії;
- проаналізовано систему оцінки рівня знання англійської мови військовими фахівцями в НАСВ.

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МОВНИХ СТАНДАРТІВ НАТО В ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ЗС УКРАЇНИ

Л.Г. Троцько, В.С. Яровий, О.Л. Ліманська Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації

Впровадження стандартів НАТО в Збройних Силах є тривалим і складним процесом, який передбачає досягнення необхідного технологічного рівня та підготовку особового складу до взаємодії на всіх рівнях, як у штабах, так і у військових підрозділах. Одним із найважливіших питань досягнення стандартів НАТО є питання мовної підготовки. Знання іноземної, головним чином англійської мови особовим складом на середньому рівні очевидно є недостатнім, оскільки не дає можливості виконувати завдання в оперативному режимі, в умовах напруженої динаміки бою та в умовах, коли фактор часу є ключовим для прийняття рішень. Спрощення мовних конструкцій під час спілкування не полегшує, а ускладнює спілкування і призводить до

непорозумінь, особливо в технологічно насичених підрозділах, таких як підрозділи зв'язку та підрозділи де використання інформаційнотелекомунікаційних засобів є життєво важливим.

Для ефективного вирішення проблеми впровадження мовних стандартів НАТО в інформаційно-телекомунікаційних технологіях ЗС України доцільно вирішити ряд завдань, серед яких наступні:

поглиблене вивчення іноземної мови керівним складом підрозділів зв'язку та інших підрозділів де використовуються інформаційно-телекомунікаційні технології:

окремо вивчення специфічних термінів та скорочень, що використовуються в НАТО;

переклад стандартів НАТО з інформаційно-телекомунікаційних питань та вивчення їх у військових навчальних закладах та на військових кафедрах вищих навчальних закладів;

забезпечення постійної взаємодії зі штабами НАТО та підрозділами ЗС НАТО в рамках навчань та інших заходів.

Ефективне запровадження зазначених рекомендації можливе лише за умови глибокого вивчення умов забезпечення мовної підготовки та вироблення комплексного плану, що спирається на результати використання системно аналітичного підходу де ключовим питанням повинно бути використання експертних методів, таких як метод аналізу ієрархій або метод аналізу мереж або інших. Забезпечення зворотного зв'язку, що дозволить зберегти навчені кадри рекомендовано здійснювати через систему військкоматів. В сьогоднішніх умовах знання іноземної мови фіксується лише шляхом анкетування особового складу. Проходження ж спеціальних мовних курсів та навчань за кордоном не фіксується в базах даних, тому об'єктивно втрачається кадровий потенціал ЗС України.